

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/99/2024
Identifikačné číslo spisu:	5122202134
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5122202134.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: S O F T E L spol. s r.o., Žilina, Mariánske námestie 29/6, zastúpeného advokátom JUDr. Marcelom Ružarovským, Trnava, Andreja Žarnova 11C, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o zaplatenie 377,92 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 45C/18/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. decembra 2023, sp. zn. 9Co/116/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 29. júna 2023, č. k. 45C/18/2022-141 I. zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie 377,92 eura s príslušenstvom, II. rozhodol, že žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 19. decembra 2023 sp. zn. 9Co/116/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu dôvodne vynaložených trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. Rozhodol tak po zistení, že odvolacie námietky vymedzené žalobcom, ktorými bol viazaný, neboli dôvodné a nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP) a plne sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorého prípustnosť vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, pretože súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil ako strane sporu, aby uskutočňovala jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Mal za to, že porušenie práva na spravodlivý proces je aj v tom, že sudy nižších

inštancií postupovali pri hodnotení použitých prostriedkov procesnej obrany zo strany žalovanej, čo v konečnom dôsledku ovplyvnilo aj okruh skutočností, ktoré boli považované za sporné a ktoré za nesporné. Za tohto stavu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pretože súd prvej inštancie ako aj odvolací súd nesprávne identifikovali okruh skutkových tvrdení, ktoré boli sporné/nesporné, čím následne vytýkali žalobcovi neunesenie dôkazného bremena ohľadom skutočnosti, ktorá nebola sporná (výška škody a súvislosť s právnymi službami v administratívnom konaní). Žiadal, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na nové konanie.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol, ako nedôvodné, nedostatočne odôvodnené a neopodstatnené.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie ako neprípustné treba odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

7. Najvyšší súd opakovane vyslovil názor, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015).

8. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/209/2015, 3Cdo/36/2016, 3Cdo/264/2014, 1Cdo/334/2013). Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco, namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/348/2013, 3Cdo/319/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožné také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky). Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a

náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 od. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. V danom spore žalobca namietal vadu zmätočnosti konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (pozri sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

12. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov, ktoré dovolateľ naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Uvedenú dovoláciu námietku bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v danom prípade súdu prvej inštancie, pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000), ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012).

14. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu dovolací súd nie je oprávnený, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstavu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci dovolací súd nezistil.

15. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania len v tom prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia práva sporovej strany na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktorý tak

zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

16. S poukazom na vyššie uvedené preto dovolací súd v danej veci nezistil existenciu namietanej vady v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, mal za to, že procesný postup súdov, ktoré konali v zmysle ustanovení a zásad zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces. Napadnuté rozhodnutia sa nevymykajú nielen zo zákonného, ale ani ústavnoprávneho rámca.

17. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie dovolateľa odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

18. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.